

VENEPOLIISIN TULEVAISUUS

Venepoliisikouluttajan ja virassa olevien venepoliisien näkemyksiä ja kehitysehdotuksia venepoliisityöhön

Matias Sivén ja Markus Survonen

12/2020

Tiivistelmä

Tekijä(t) Matias Sivén Markus Survonon	Tutkinto Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi Venepoliisin tulevaisuus	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja Jyrki Marttila Mika Kyyrö	Opinnäytetyön muoto Kvalitatiivinen tutkimus
Tiivistelmä	
<p>Opinnäytetyömme tarkoituksena on vastata venepoliisin tulevaisuuteen liittyviin kysymyksiin. Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkimuksen haastattavaksi valittiin venepoliisikouluttaja ja neljä virassa olevaa venepoliisia. Haastatteluiden avulla on pyritty selvittämään, miten venepoliisitoiminta koetaan ja miten sen nähdään toteutuvan tulevaisuudessa.</p> <p>Tutkimus on toteutettu teemahaastatteluina. Aineisto on kerätty sähköiseen muotoon ja tarkasteltu jälkepäin sen keräyksen jälkeen. Haastatteluiden teemoina olivat: venepoliisitoiminta, venepoliisin tulevaisuus ja venepoliisin kehitys.</p> <p>Opinnäytetyössä käsitellään ensimmäisenä venepoliisitoimintaa yleisesti. Tämän jälkeen on opinnäytetyön teoriaosuus, jossa kerrotaan tutkimuksen toteuttaminen, tutkimusmenetelmä, aineistonkeruu ja johtopäätökset. Lopuksi pohditaan venepoliisitoiminnan tulevaisuutta ja siihen liittyviä kehitysehdotuksia.</p> <p>Tutkimuksen tulokset osoittavat, että yleisesti venepoliisitoiminta ja sen tulevaisuus on valoisa. Venepoliisin uskotaan tulevaisuudessa kehittyvän muun muassa kaluston ja varusteiden osalta. Teemahaastatteluiden avulla saimme kattavan vastauksen tutkimuskysymykseen. Toivottuja kehitysehdotuksia olivat isot partioveneet sisävesille ja uusi yhtenäinen laadukas kalusto.</p>	
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja -vuosi
25 + 2 liitesivua	12/2020
Avainsanat	
Venepoliisi, venepoliisitoiminta, venepoliisin tulevaisuus, venepoliisin kehitys, kvalitatiivinen, teemahaastattelu	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 VENEPOLIISI SUOMESSA	4
2.1 Yleistä	4
2.2 Venepoliisin historiaa	4
2.4 Vesillä liikkumisesta ja vesiliikennekokeista	5
3 VENEPOLIISIN KOULUTUS SUOMESSA.....	7
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	9
4.1 Tutkimuskysymys ja tutkimuksen tavoite	9
4.2 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä.....	9
4.3 Teemahaastattelu	11
4.4 Haastattelujen suunnittelu ja teemat.....	12
4.5 Haastateltavat ja aineiston keruu.....	13
4.6 Haastattelujen purkaminen ja analyysimenetelmät	14
5 TUTKIMUSTULOKSET.....	16
5.1 Vastaukset	16
5.2 Venepoliisitoiminta	16
5.3 Venepoliisin tulevaisuus	18
5.4 Venepoliisin kehitys	19
5.5 Johtopäätösten tekeminen	20
6 POHDINTAA	22
6.1 Tutkijoiden arvio tutkimuksen onnistumisesta	22
6.2 Luotettavuuden arviointi.....	22
LÄHTEET	24
LIITTEET
Liite 1: Sähköposti haastateltaville. Lähetetty kysymysten ohessa.
Liite 2: Teemahaastattelu.....

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössämme käydään lävitse Suomessa toimivan venepoliisin tulevaisuutta. Tänä päivänä pidetään tärkeänä nykyisyyttä ja historiaa, mutta me olemme sitä mieltä, että on tärkeää myös asettaa keula kohti tulevaisuutta. Menneisyys antaa venepoliisille pohjan ja toimii sen ankkurina, mutta tulevaisuus toimii suunnan näyttäjänä. Mielestämme pitäisi panostaa enemmän siihen, mitä tulevaisuus tuo tullessaan ja tarkastella tätä erilaisten tilastojen, sekä henkilöiden kautta. Isompi huomio ja satsaus tulevaisuudentekijöihin ja tulevaisuudenkuvaan ei menisi varmasti hukkaan.

Tämä opinnäytetyö on saanut alkunsa yhteisestä ajatuksesta kahden kaverin kesken halusta muokata tulevaisuutta ja ehkä jopa hieman ennustaa sitä. Halu pyrkiä parempaan ja selkeämpään tulevaisuudenkuvaan venepoliisin työhön liittyen ajoi meidät tämän opinnäytetyön tekemiseen. Mitkä ovat venepoliisin suurimmat uhkatekijät ja mitkä toisaalta taas mahdollisuudet? Mikä on venepoliisin tulevaisuus vai onko edes sellaista? Henkilökohtaisena pelkomme on se, että tulevaisuudessa koko venepoliisi lakkautetaan taloudellista syistä ja sen tehtävät rannikkoalueilla tulee hoitamaan rannikkovartiosto. Sisävesillä poliisi tulisi lainaamaan pelastuslaitoksen veneitä pakollisia tehtäviä varten, eikä poliisilla olisi enää omaa kalustoa vesialueiden valvontaan. Esimerkiksi näihin kysymyksiin pyrimme pohtimaan vastauksia opinnäytetyössämme.

Veneisiin ja veneilyyn on meillä molemmilla ollut suuri mielenkiinto jo pikkupojasta lähtien. Pyrimme kummatkin viettämään mahdollisimman paljon aikaa vuoden aikana vesillä veneellä rentoutuen, kalastaen, ja kavereiden kanssa aikaa viettäen. Olemme kummatkin kiinnostuneet tulevaisuudessa venepoliisin. Edellä mainittujen syiden takia meitä kumpaa-kin kiinnostaa venepoliisin tulevaisuus töistä alati kehittyvässä poliisiorganisaatiossa.

Opinnäytetyön lähteinä tullaan käyttämään tämänhetkistä venepoliisien kouluttajan ja neljän töissä olevan venepoliisin haastatteluja. Venepoliisit, joita opinnäytetyötä varten haastateltiin ovat töissä Lahden poliisiasemalla, Hämeenlinnan poliisiasemalla, Turun pääpoliisiasemalla ja Poliisiammattikorkeakoulussa. Valinta haastateltavien kohdalla on perustunut henkilöihin, joita olemme halunneet haastatella asiaan liittyen ja keiltä uskomme saavamme kattavat vastaukset. Jokainen haastateltavista on kokenut poliisimies ja he ovat työskennelleet pitkään venepoliisissa. Heiltä löytyy tietotaitoa venepoliisiin liittyen ja varmasti näköalaa sekä mielipiteitä venepoliisin tulevaisuutta kohtaan. Haastatteluun on valittu sisävesillä

ja merialueilla toimivia venepoliiseja, jotta saadaan erilaisia näkemyksiä. Sisävesien ja merialueiden venepoliisitoimina kuitenkin eroaa toisistaan hieman. Vaikka perustoiminta onkin samaa, niin ainakin valvonta-alueilla on huima ero.

Kysymykset on pyritty muovaamaan sellaisiksi, että mahdollisille kehittämissuunnitelmille on annettu tilaa yleisen käsityksen lisäksi. Vastauksista on toivottu mahdollisimman pitkiä ja laajoja, jotta tietoa saataisiin mahdollisimman paljon. Haastattelujen rungot ovat olleet samanlaiset kaikissa haastatteluissa.

Lähteenä toimivat myös ulkoiset kirjalliset lähteet, sekä poliisin julkaisemat tilastot aiheeseen liittyen.

2 VENEPOLIISI SUOMESSA

2.1 Yleistä

Poliisilain ensimmäisen luvun ensimmäisessä pykälässä kerrotaan poliisin lakisääteisistä tehtävistä: *Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä.* (Poliisilaki, 1:1 §).

Poliisi suorittaa lisäksi lupahallintoon liittyvät ja muut sille laissa erikseen säädettyt tehtävät sekä antaa jokaiselle tehtäväpiiriinsä kuuluvaa apua. Jos on perusteltua syytä olettaa henkilön kadonneen tai joutuneen onnettomuuden uhriksi, poliisin on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin henkilön löytämiseksi. (Poliisilaki, 1:1 §).

Poliisi suorittaa vesiliikenteen valvontaa valtiomme sisävesillä ja merialueilla satamien lähistöllä. Rajavartiolaitoksen merivartiostot hoitavat vesiliikenteenvalvonnan valtiomme merialueilla. Vesiliikenteen valvonnalla poliisi pyrkii edistämään hyvää veneilytapaa, veneilijöiden ja veneiden turvavarusteiden käyttöä sekä vähentää vesiliikennejuopumuksia. Tämän lisäksi venepoliisi valvoo kalastusta ja metsästystä, luonnon- ja ympäristönsuojelua sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta vesialueilla ja saaristossa. (Poliisi.fi – Liikenneturvallisuus – Vesiliikenteen valvonta)

2.2 Venepoliisin historiaa

Suomen merialueiden vartiointi ja valvonta oli aluksi pelkästään tullilaitoksen vastuulla. Vasta 1930-luvun alussa perustettiin merivartiosto tukemaan tullia kieltolain aiheuttamaa alkoholin salakuljetusta vastaan. Lisäksi merivartiosto toimi laivaston reservinä. Laitosta johti pitkään Sisäasiainministeriön poliisiosaston rajavartiojaosto. Merivartiosto sai käyttöönsä kohtalaisesti kalustoa, muun muassa pikamoottoriveneitä ja jopa vesilentokoneita. (Pullat & Pullat 2010, 343–344.)

Suomen sisävesillä poliisi aloitti varsinaisesti vesiliikenteenvalvontansa vasta niinkin myöhään kuin 1960 – luvulla. Tuolloin Sisäasiainministeriö antoi sisävesivalvontaan toimintaohjeet. Valvonnan alkuaikoina ei ollut vielä selviä säännöksiä veneiden varusteista tai turvallisuuskäyttäytymisestä, joten valvonta oli aluksi neuvovaa toimintaa. Vain törkeimpiin tapauksiin puututtiin. Kalastaminen oli toisaalta jo tuolloin selkeämmin normitettua ja sitä veneellä liikkuneet poliisit pystyivätkin paremmin valvomaan. Vuonna 1968 Suomen poliisille hankittiin sisävesien valvontaan silloisen poliisiylijohtajan esityksestä kattava poliisi-venelaivue. (Mansikka-aho 2002, 46–47.)

2.4 Vesillä liikkumisesta ja vesiliikenneerikoksista

Vesiliikennelaissa käsitellään yleiset säännökset vesillä liikkumiseen, vesiliikenteen säännöt ja vesiliikenteen ohjaamisen periaatteet, vesillä liikkumista koskevat erityiset pätevyysvaatimukset, vesiväylien merkitseminen ja vesiliikenteen ohjaaminen, kiellot ja rajoitukset sekä luvat kilpailuihin ja harjoituksiin, vesikulkuneuvoja ja niiden varusteita koskevat vaatimukset, vesikulkuneuvojen rekisteröinti, vesiliikenneerikos ja vesiliikenneerikkomukset ja erinäiset säännökset.

Vesillä liikuttaessa on voimassa vesiliikennelaki. *Tätä lakia sovelletaan vesikulkuneuvoihin ja niiden käyttämiseen Suomen vesialueella. Lakia sovelletaan myös puutavaralauttoihin sekä hinattaviin ja kelluviin esineisiin siten kuin niistä tässä laissa erikseen säädetään.* (Vesiliikennelaki, 1:1§)

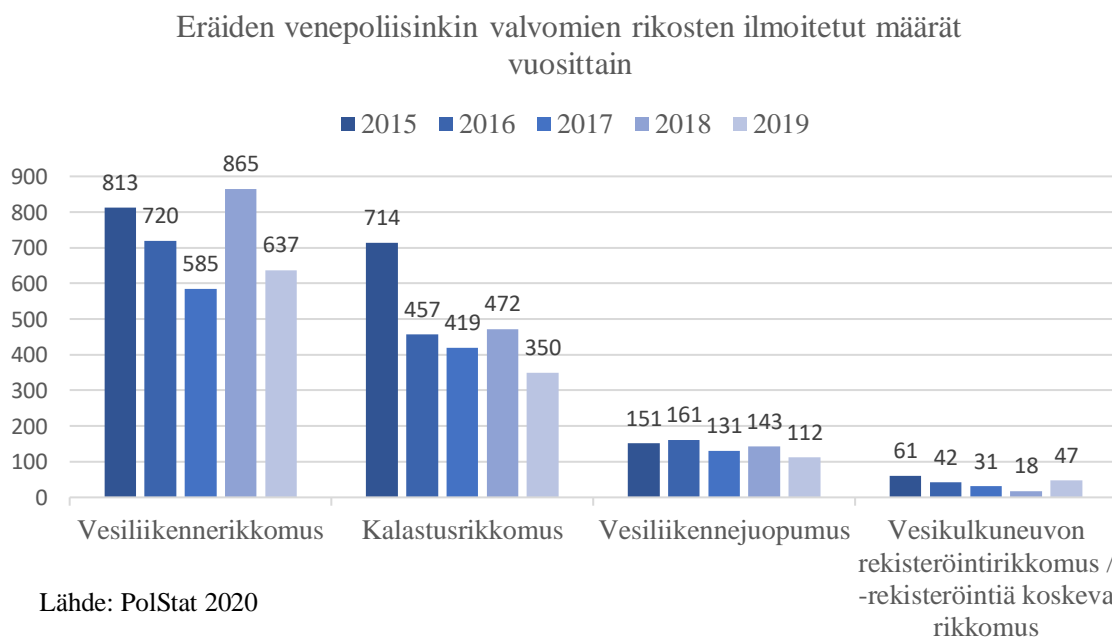
Vesiliikennelaissa on määritelty vesikulkuneuvojen ja niiden varusteisiin koskevat vaatimukset. *Vesikulkuneuvon on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen niillä kulkuvesillä, joilla sitä käytetään.* (Vesiliikennelaki 6:107§)

Vesiliikkujan tärkeimmät varustukset ovat riittävä uimataito, terve järki ja varovaisuus, mutta ne eivät yksin riitä. Veneen on oltava merikelpoinen ja lisäksi tarvitaan lain mukaiset varusteet. (Poliisi.fi – Liikenneturvallisuus - Varusteet)

Näiden varusteiden lisäksi moottorilla tai rungoltaan yli viiden metrin pituisessa purjeella varustetussa vesikulkuneuvossa on oltava seuraavat käyttökuntoiset varusteet: 1. hyväksytty

pelastusliivi, kelluntapukine tai pelastuspuku kullekin vesikulkuneuvossa olevalle henkilölle; pelastusliivin, kelluntapukineen ja pelastuspuvun on kokoluokaltaan ja kantavuudeltaan vastattava henkilön kokoa ja painoa, 2. airo tai mela tai ankkuri köysineen, 3. tyhjenyspumppu tai muu väline vedenpoistamiseen (esimerkiksi äyskäri tai ämpäri), 4. asianmukaisesti vuoden välein tarkastettu käsisammutin, jos vesikulkuneuvossa on liekillä toimiva polttolaite, sisä- tai sisäperämoottori tai yli 25 kilowatin perämoottori paitsi, jos kyseessä on vesiskootteri.

Vesikulkuneuvot, joilla liikutaan vesillä, on muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta rekisteröitävä. *Moottorilla varustettu vesikulkuneuvo, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia, sekä moottorilla tai purjeella varustettu vesikulkuneuvo, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 5,5 metriä, on rekisteröitävä.* (Vesiliikennelaki, 7:110§)

Yllä olevaa poliisin tulostietojärjestelmän (PolStat) tiedoista laadittua kaaviota tarkastellessa voi havaita, että vesiliikenteeseen ja kalastukseen liittyviä rikoksia on paljon vuosittain.

3 VENEPOLIISIN KOULUTUS SUOMESSA

Poliisi liikkuu nykyisin vesillä veneillä ja niiden lisäksi vesijeteillä. *Venepoliisin peruskurssi antaa valmiudet poliisiveneiden ja vesijettien kuljettamiseen työtehtävissä. Koulutukseen kuuluu 10 päivän teoriajakso ja 10 päivää ajoharjoittelua.* (Polamk.fi/ajokoulutus/vesiliikennekoulutus 11/2020)

Yhteensä venepoliisin peruskurssista valmistuu vuodessa noin 10 poliisimiestä. Peruskurssija pyritään järjestämään koulutustarpeiden mukaan. Vuodesta 2014 alkaen peruskurssija on toteutettu yhtä poikkeusta lukuun ottamatta vuosittain. Venepoliisin peruskurssille hakukseen on oltava suoritettu hyväksytysti poliisin AMK-koulutus tai poliisin perustutkintotason tutkinto. Venepoliisin peruskurssin toteutustapana ovat luennot, harjoitukset, sekä ennako- ja välitehtävät.

Venepoliisin peruskurssin tarkoituksena on perehdyttää osallistujat kalustoon, navigointiin, VHF-radioihin ja veneillä ajamiseen hallitusti ja turvallisesti, sekä taktiseen käyttämiseen venepoliisin työtehtävissä. Ennen käytännön jakson alkamista edellytetään, että kurssilainen on suorittanut rannikkolaivurin radiotutkinnon.

Venepoliisin peruskurssin tavoitteena on se, että kurssin jälkeen opiskelija tuntee veneiden ajotekniikkaa ja osaa soveltaa sitä ajamiseen, hallitse vesiliikennelainsäädännön ja osaa soveltaa sitä venepoliisin työssä, tuntee veneiden varustemääräykset ja osaa soveltaa sitä venepoliisin työssä, osaa tehdä tavanomaiset huoltotoimenpiteet ja osaa liikennöidä turvallisesti veneellä virkatehtävissä.

Asiakokonaisuuksia mitä venepoliisin peruskurssin aikana käydään läpi ovat seuraavat: navigoinnin teoria, VHF-radion teoria, ajoharjoituksia vesillä, ennakoiva ajaminen ja riskien tunnistaminen, veneen käyttö työtehtävissä, vesiliikennelainsäädäntö, kalastuslainsäädäntö ja metsästyslainsäädäntö.

Hyväksytty venepoliisin peruskurssin suoritus edellyttää, että kurssilainen on saavuttanut kurssin osaamistavoitteet ja suorittanut hyväksytysti kurssiin sisältyvät vaadittavat suoritukset. Kaksi kirjallista tenttiä, ennako- ja välitehtävien, sekä ryhmätöiden täytyy olla hyväksytysti suoritettuna. Viimeisenä ajonäyte pitää suorittaa hyväksytysti.

Venepoliisin peruskurssi pidetään Tampereella Poliisiammattikorkeakoululla ja Savonlinnassa. 10 päivän teoriajakso järjestetään Tampereella Hervannassa Poliisiammattikorkeakoulun tiloissa. 10 päivän ajoharjoittelu järjestetään teoriajakson jälkeen noin kuukauden päästä Savonlinnassa. Tämän jälkeen poliisimiehellä on oikeus kuljettaa poliisivenettä ja vesijettä.

Venepoliisin peruskurssin hyväksytysti suorittanut voi hakea venepoliisin vaativat ajo-olosuhteet täydennyskoulutukseen. Vaativat ajo-olosuhteet täydennyskurssi järjestetään myös tarpeen mukaan eli arviolta vuosittain. Täydennyskoulutuksen aikana on tarkoitus syventyä vesillä pimeällä liikkumiseen ja navigointiin. Venepoliisin peruskurssin ja vaativat ajo-olosuhteet täydennyskurssin lisäksi muun muassa poliisikoiraohjaajille voidaan järjestää koulutusta ruumiskoiran käytöstä vesillä.

Venepoliisin peruskurssin lisäksi on hyötyä, jos poliisimies on ennen venepoliisin peruskoulutusta tai sen jälkeen suorittanut saaristolaivurikurssi, rannikkolaivurikurssi ja avomerilaivurikurssin. Näillä kyseisillä kursseilla koulutetaan muun muassa veneilyn perusteita ja navigointitaitoja.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimuskysymys ja tutkimuksen tavoite

Tässä kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään kartoittamaan, miten venepoliisikouluttajan ja työsuhteessa olevien venepoliisien kokemuksen mukaan venepoliisin toiminta toimii ja toteutuu, sekä mitkä ovat tulevaisuuden näkymät venepoliisille. Toivomme, että aikaansaamamme keskustelu aiheesta tuo kehitysideoita ja entistä selkeämmän kuvan venepoliisin tulevaisuudesta.

Tutkimuksen tutkimuskysymyksenä on: *Miten venepoliisikouluttaja ja työsuhteessa olevat venepoliisit kokevat venepoliisi toiminnan ja miten he näkevät venepoliisi toiminnan toteutuvan tulevaisuudessa?* Tutkimuksen tavoitteena on haastattelujen, artikkeleiden ja tilastojen avulla aikaansaada entistä selkeämpi kuva venepoliisista ja sen tulevaisuudesta.

Tutkimuksen haastatteluissa esille tulleet kokemukset ja näkemykset ovat vain tiettyjen tarkkaan valittujen henkilöiden kokemuksia ja näkemyksiä, tietyiltä alueilta, tietyistä poliisilaitoksista, joten ne eivät ole suoraan rinnastettavissa koko Suomen venepoliisitoimintaan. Tutkimuksen tuloksia voidaan edellä mainitusta syystä siis pitää ainoastaan enemmänkin suuntaa antavina henkilökohtaisina mielipiteinä venepoliisin toiminnasta.

4.2 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Kvalitatiivinen tutkimus tutkii yksittäistä tapausta, kun taas kvantitatiivinen tutkimus tutkii tapausten joukkoa. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus tarjoaa uuden tavan ymmärtää ilmiötä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan pääasiassa prosesseja, joihin kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa tilastollisin analysein on lähes mahdotonta pureutua prosessien ja ilmiöiden monimutkaisuuden vuoksi. (Kananen 2017, 36)

Laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan mitä tahansa tutkimusta, jonka avulla pyritään selvittämään mistä jossakin tietyssä ilmiössä on kyse ilman tilastollisia menetelmiä tai muita määrällisiä keinoja. Tavoitteena on ilmiön kuvaaminen, ymmärtäminen ja tulkinnan antamisen. (Kananen 2017, 35)

Opinnäytetyön tutkimuksen toteutustavaksi on valittu laadullinen tutkimus. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus pyrkii usein ilmiön ymmärtämiseen ja ilmiöön syvälle pureutumiseen on yksi perustavoitteista. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston kerääminen, käsittely ja analyysi lomittuvat toisiinsa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ymmärtää ilmiönä venepoliisia ja sen tulevaisuutta venepoliisikouluttajan ja työsuhteessa olevien venepoliisien näkökulmasta katsottuna. (Korander 2020, 12.–13.)

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen aineenkeruumenetelmänä voivat olla esimerkiksi haastattelut, elämänkerrat ja havainnointi. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tärkeää tutkitavien näkökulmien huomioiminen eli ei kokeellisia asetelmia (naturalismi). Tutkimuksessa on harkinnanvarainen tai teoreettinen otanta; suhteellisen pienet aineistokoot, tutkitaan näytteitä sosiaalisesta todellisuudesta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tyypillistä hypoteesittomuus eli ei tehdä lukkoon lyötyjä ennako-oletuksia tuloksista. Tutkimuksen tyyli ja tulosten esitystavassa ei ole tiukkaa formaattia raportoinnista ja kerronnallisuudesta. Tutkijalla on tutkimusta tehdessä paljon valinnan vapautta ja tilaa omalle pohdinnalle. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleistä on myös narratiivisuus eli aineistojen tarinallisuus on (kertomusmuotoisuus) tyypillistä. (Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka, 2006, Kvalimotiv)

Laadullinen tutkimus toteutetaan usein tapaustutkimuksena (case study). Tapaustutkimuksella tarkoitetaan yksityiskohtaista, intensiivistä tietoa yksittäisestä tapauksesta tai pienestä joukosta toisiinsa suhteessa olevia tapauksia. Opinnäytetyössämme etsimme tietoa yksityiskohtaisesti ja intensiivisesti venepoliisista ja sen tulevaisuudesta. (Korander 2020, 6)

Laadullisessa tutkimuksessa tyypillisesti valitaan yksittäinen tapaus, tilanne tai joukko tapauksia ja kohteena on yksilö, ryhmä tai yhteisö. Tekemässämme laadullisessa tutkimuksessa on valittuna tilanteeksi venepoliisin tulevaisuus ja sen kohteeksi on valittu yksi venepoliisikouluttaja ja neljä työsuhteessa olevaa venepoliisia. (Korander 2020, 6)

Laadullisen tutkimuksen aineistoa voidaan kerätä useita metodeja käyttämällä. Esimerkiksi havainnoin, haastatteluin ja dokumentteja tutkien. Tutkimukseen liittyvä tiedonkeruu suunniteltiin toteutettavaksi teemahaastattelujen avulla. Tutkimuksessamme saadun aineiston avulla on tarkoituksena saada mahdollisimman monipuolinen ja kattava kuva teemahaastattelujen, tilastoja ja jo valmiiksi tehtyjen ulkoisten aineistojen avulla. (Korander 2020, 6)

Tutkimusprosessin kuluessa tutkija joutuu jatkuvasti päättämään, mihin suuntaan tutkimustaan vie. Aineistoa pyritään keräämään tarpeeksi paljon, kunnes tutkimusongelmaan on löytynyt ratkaisu. Tutkijan tulee pohtia, mihin päätökset ja valinnat johtavat ja mitä ne tutkimuksen kannalta tarkoittavat. Aineistoa hankitaan, kunnes sitä on tarpeeksi ja prosessin aikana on tärkeää jatkuvasti pohtia ja työstää aineistoa. Tutkijan on siis prosessin aikana joka käännteessä pyrittävä miettimään tekemisiään (tai tekemättä jättämisiiään) ja viimeistään tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa näitä pohdintoja on myös kirjoitettava näkyviin. (Anita Saaränen-Kauppinen & Anna Puusniekka, 2006, KvaliMOTV)

Päädyimme laadulliseen eli kvalitatiiviseen tutkimusmenetelmään, sillä uskomme saavamme kyseisellä menetelmällä parhaat vastaukset tutkimuskysymyksiimme. Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä olisi antanut liian yksipuoliset ja suppeat vastaukset. Tarkoituksenamme opinnäytetyössämme ei ole kerätä määrällisesti lukuisaa, mutta sisällöllisesti suppeaa vastausaineistoa tutkimuskysymyksiimme, vaan vähäisempien haastateltavien kautta pidempiä ja laadukkaampia vastauksia.

4.3 Teemahaastattelu

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa useimmiten käytetään tiedonhankintaan haastattelua. Haastattelututkimus toteutetaan laadullisessa tutkimuksessa yleensä kvalitatiivisena teemahaastatteluna. Teemahaastattelulla tarkoitetaan sitä, että haastattelun tukena on teemarunko. Teemahaastattelu usein rinnastetaan laadulliseen, kvalitatiiviseen tutkimukseen ja tapaustutkimukseen. (Korander 2020, 7.)

Teemahaastatteluiden avulla saatua tietoa kutsutaan primääriaineistoksi. Primääriaineistolla tarkoitetaan sitä, että aineisto kerätään niiltä ihmisiltä, jotka liittyvät ilmiöön. Haastateltavien valinta pitää pystyä perustelemaan siten, että haastateltavat osaavat sanoa ilmiöstä jotain. Valintaperustelut pitää esittää ja perustella. (Kananen 2019, 29–30.)

Teemahaastattelulla saatuun tiedon määrään, laatuun ja syvyyteen voi vaikuttaa asetetuilla teemoilla ja tarkentavilla kysymyksillä. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on saada haastattelun kohteena olevat kertomaan tutkittavasta ilmiöstä laajasti. Tästä syystä tulee varoa laatimasta kysymyksiä siten, että niihin voi vastata lyhyesti ja suppeasti ”kyllä” tai ”ei”.

Olemme pyrkineet tämän takia tekemään kysymyksistä mahdollisimman avoimia, että vastaajan on helppo kertoa laajasti asiasta. (Kananen 2017, 92.)

Laadullisen tutkimuksen aineistona voidaan myös käyttää erilaisia dokumentteja. Työ voi perustua puhtaasti tai osittain olemassa oleviin aineistoihin. Erilaisia äänitteitä, videoita, kuvia ja verkkosivuja voidaan käyttää tutkimusaineistona. Aineistoista tehdään valitulla analyysimenetelmällä tulkinta ja johtopäätös. Edellä mainittuja aineistoja kutsutaan sekundääriaineistoksi, koska ne ovat jo ennestään olemassa. (Kananen 2019, 28.)

Tutkimushaastattelussa tapaukseen pureutuminen ja sen ymmärtäminen tapahtuu syvällisemmän tiedon keruun ymmärryksen kautta yleistämiseen. Kyseessä ei siis ole tilastollista yleistämistä, vaan tilastoa käytetään apuna syvällisemmän tiedon keruussa. Teemahaastattelussa pyritään pääsemään lähemmäs tiedonlähteitä ja täten ei tarvita niin paljon tutkittavia tai tiedonlähteitä (saturaatio usein tavoitteena). (Korander 2020, 7.)

Laadullisessa tutkimuksessa ei voida määritellä tutkittavien määrää ennakoon. Määrä ratkeaa vasta tutkimusprosessin aikana. Jos uusi tutkittava ei enää tuo uutta tietoa aineistoon, määrä on silloin saturoitunut. Tutkittava voi olla yksi tai useampi. (Kananen 2019, 30.)

Teemahaastattelulla saadaan kerättyä suuri määrä tietoa nopeasti. Haastattelu sallii kontrollikysymysten esittämisen ja haastatteluun liittyen voidaan tehdä seurantahaastattelu myöhemmin. Me suoritimme opinnäytetyössämme ainoastaan yhden haastattelun yhtä haastateltavaa kohden (Korander 2020, 8.)

4.4 Haastattelujen suunnitleminen ja teemat

Haastatteluja on lähdetty suunnittelemaan sen pohjalta, että niiden avulla saa yleisen käsityksen venepoliisista ja sen tulevaisuudesta, sekä mahdollisille kehittämisohjelmille on annettu tilaa. Haastatteluja suunniteltaessa on otettu huomioon, että haastateltavat kertovat kokemuksiaan edustamansa poliisilaitoksen ja työtehtävän perusteella. Tutkimuksen aineistonkeruu on toteutettu teemahaastatteluilla. Haastateltaville on etukäteen lähetetty sähköpostiviesti, jossa on kerrottu tutkimuksen aiheesta ja teemoista, jotta haastateltavalla on ollut mahdollisuus miettiä ja pohtia niitä etukäteen. Kysymykset on pyritty muovaamaan

sellaisiksi, että haluttuun aiheeseen ja teemoihin saadaan vastaukset, mutta sen lisäksi haastateltava voi tuoda omia näkökulmiaan esille.

Tutkijalla pitää olla jonkinlainen ennakkonäkemys ilmiöstä, jotta hän voisi laatia haastattelun aiheet eli teemat. Tutkijoina me kummatkin olemme päässeet tutustumaan venepoliisin toimintaan Päijät-Hämeessä opiskelumme alkuaikoina yhden tehtävän muodossa. Tämän lisäksi työharjoittelumme aikana olemme päässeet tutustumaan poliisilaitoksien venepoliisien toimintaan ja me kummatkin olemme seuranneet mediasta venepoliisista kertovia uutisia. (Kananen 2017, 96)

Valitsimme kolme eri teemaa haastatteluihin. Nämä kolme teemaa ovat venepoliisitoiminta, venepoliisin tulevaisuus ja venepoliisin kehitys. Teemat muodostavat keskustelun aiheen. Keskustelun teemojen tueksi haastattelijat tekevät mahdollisimman yleisluontoisia, avoimia kysymyksiä, joiden tuloksena haastateltava kertoo omaa tarinaansa aihealueesta eli siitä, miten hän omasta näkökulmastaan näkee, kokee ja jäsentää aihetta. Avointen kysymyksien avulla tutkija pyrkii lisäämään ymmärrystään tutkimastaan ilmiöstä. (Kananen 2017, 98)

4.5 Haastateltavat ja aineiston keruu

Haastateltavat tutkimusta varten on valittu Päijät-Hämeestä, Kanta-Hämeestä, Pirkanmaalta ja Varsinais-Suomesta. Haastateltavat on valittu siten, että tutkimusta varten saadaan kattavat, ammattitaitoiset ja ajankohtaiset vastaukset. Haastateltavien määrä on rajattu siten, että materiaali suuruus on riittävä ammattikorkeakoulua varten tehtävään opinnäytetyöhön. Mikäli haastateltavien määrä olisi laajempi tutkimuksesta kasvaisi liian iso. Haastateltavien määrä mitä valitsimme tutkimuksemme suorittamiseen, on viisi henkilöä. Valitut henkilöt ovat työnkuvansa puolesta tutkimuksen aiheen ja siihen liittyvien tutkintakysymysten asiantuntijoita.

Tutkimuksen ja haastattelujen suorittamisen kannalta on haluttu haastateltavia, joilla on suuri kiinnostus, laaja näkemys ja pitkä kokemus venepoliisista. Haastateltavat on valittu siten, että vastauksia ja näkemyksiä tulee eri työtehtävissä, sekä eri alueilla töissä olevilta henkilöiltä. Valitsemalla haastateltavat eri työtehtävissä ja eri alueilla työskenteleviltä henkilöiltä on toivottua, että tutkimuksessa saadaan selville laajempi ja kattavampi kuva venepoliisin tulevaisuudesta. Valitsemalla tutkimuksemme samassa työtehtävässä ja samalla

alueella toimivia henkilöitä uskomme, että tutkimuksen tulokset olisivat olleet suppeammat. Haastateltavat on valikoitu tutkijoiden harkinnan, päätösten ja kriteerien perusteella. Kriteereinä on ollut muun muassa haastateltavien halukkuus, työkokemus ja valmiudet antaa mahdollisia näkemyksiä tutkimuksemme teemoihin.

Tähän tutkimukseen on valittu viisi poliisimiestä. Yksi venepoliisikouluttaja ja neljä työsuhteessa olevaa poliisimiestä, jotka ovat suorittaneet venepoliisin peruskurssin ja työskentelevät venepoliisissa. Haastateltavilla on työkokemusta vähintään 10 vuoden ajalta poliisissa. Venepoliisitoiminnasta haastateltavilla on vähintään 5 vuoden kokemus.

4.6 Haastattelujen purkaminen ja analyysimenetelmät

Laadullinen tutkimus etenee yleisen tutkimusprosessiin mukaan, mutta sillä erotuksella, että aineiston keruu ja analyysi vuorottelevat. Aineiston analysoinnin jälkeen usein tutkija kerää uutta aineistoa aiempaa apuna käyttäen. Näitä aineistonkeruu - analyysisyklejä voi olla useita, sillä laadullisessa tutkimuksessa ei voida etukäteen määrittellä, mitä tietoa ja paljonko tietoa tarvitaan. (Kananen 2017, 131)

Haastattelujen purkamisessa tutkija pyrkii kiteyttämään aineiston keskeisen annin tutkimustehtävän kannalta. Tätä antia täytyy kommentoida, keskusteluttaa ja tarkastella kriittisesti oman ajattelunsa ja muiden tutkimusten ja näkökulmien avulla. Aineisto tulisi pilkkoa ja saada puristettua tiiviimmäksi, jotta voidaan päätellä asioita tutkittavasta ilmiöstä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006. KvaliMOTV)

Analyysi ja tulkinta yhdessä muodostavat tutkimustulokset. Analysoinnin ohessa tutkijan on kysyttävä itseltään: ”Entä sitten, mitä näistä löydöksistä voidaan päätellä? Mistä ne oikein kertovat?” Jotta tutkimuksesta saadaan kokonainen, tulisi aineistoa tarkastella analyttisesti ja tehtyjä havaintoja ja löydöksiä tulkita teoreettisen aineiston ja oman ajattelun avulla. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006. KvaliMOTV)

Kerätty aineisto olisi hyvä pyrkiä analysoimaan mahdollisimman nopeasti, jolloin tutkijan ymmärrys ilmiöstä kasvaisi jatkuvasti. Analyysin jälkeen tutkija voisi esittää uusia kysymyksiä haastateltavilta ilmiöön liittyen. Tämän jälkeen tutkija ymmärtäisi ilmiötä taas hieman enemmän. (Kananen 2017, 95.)

Teemahaastattelun tuloksena saadaan aineisto, joka avaa tutkittavaa ilmiötä. Aineiston pitäisi tuottaa ymmärrys ja ratkaisu tutkimusongelmaan. Ratkaisua haarukoidaan teemoilla. Tässä tutkimuksessa saamamme tieto on analysoitu jaotteleamalla haastateltavien vastaukset teemoittain yhteen. (Kananen 2017, 105.)

Tutkijalle avautuu mahdollisuus ymmärtää eri henkilöiden ja ryhmien välisiä eroja teemahaastatteluiden tuloksena saaduilla tiedoilla. Tiedoista mitä olemme saaneet, on pyritty hakemaan yhtäläisyyksiä ja koostaa ne yhteen. Toisaalta eriävät kokemukset ja mielipiteet ilmiöstä on myös pyritty erottamaan massasta ja pohtimaan niitä. (Kananen 2017, 105.)

Tutkijoina olemme analysoineet kaikkia saamiamme vastauksia objektiivisesti, jotta tutkimustulokset olisivat mahdollisimman luotettavia. Objektiivisuus on tärkeää, koska ilmiötä voidaan kokea ja ymmärtää monella eri tavalla. Ihmiset peilaavat asioita oman maailmansa kautta ja yrittävät ymmärtää asioita omien skeemojensa avulla. Skeema voidaan ymmärtää psykologiassa mielen sisäiseksi todellisuuden malliksi. (Kananen 2017, 105–106.)

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Vastaukset

Vastauksien perusteella saadaan aikaan tutkimustulokset. Tutkimustuloksilla pyritään vastaamaan kysymyksiin: *Mikä on vastaus tutkimuskysymyksen/-kysymyksiin?* ja *Mitä tutkimustuloksia saatiin käytetyillä menetelmillä kerätystä aineistosta?* Tutkimuksessamme tulokset ja vastaukset saatiin kokoon teemahaastatteluiden, ulkoisten lähteiden ja tilastojen avulla. Sovelsimme näitä kaikkia aineiston keruu menetelmiä mahdollisimman laajojen vastauksien saavuttamiseksi tutkimuskysymyksiimme. (Kananen 2019, 101.)

Opinnäytetyön yhteydessä syntyneet luottamukselliset, salassa pidettävät ja henkilötietoja sisältävät tiedot säilytettiin opinnäytetyönprosessin aikana sähköisessä muodossa salattuna ja lukittuna salasanalla. Sähköinen materiaali poistettiin sen käyttötarpeen päätyttyä ja kaikki tiedot hävitettiin lopullisesti. Materiaalin osalta emme usko, että aineistoa voisi soveltaa muunlaiseen tutkimukseen tai opinnäytetyöhön jatkossa.

5.2 Venepoliisitoiminta

Venepoliisitoiminta järjestetään laitoskohtaisesti, mikä tulee ilmi vastauksissa. Venepoliisitoiminnan järjestämisessä on laitosten välillä pieniä eroja, mutta lähtökohtaisesti tavoite on kaikissa sama. Tämä tavoite on vesiliikenteen ja kaikkien vesillä liikkujien turvaaminen. Erot muodostuvat muun muassa työvuorojen määrissä, poliisilaitosten kalustossa ja venepoliisiryhmien muodostamisessa.

Venepoliisitoiminnassa on usein ainakin kolme venepoliisia kerrallaan. Vesillä liikkuessa ja valvoessa nämä kolme venepoliisia on sijoitettuna yhteen veneeseen ja yhteen vesijettiin. Lisäksi mukana on yleensä yksi sairaanhoitaja verinäytteen ottamista varten mahdollisissa ruorijuopumustapauksissa.

Venepoliisitoiminta koettiin toimivaksi eri poliisilaitoksilla vastauksien perusteella. Vuorot ja vesistöihin liittyvät tapahtumat merkitään hyvissä ajoin. Usein jo alkukeväästä, mikä selkeyttää venepoliisitoimintaa ja sen keskittämistä. Työvuorot ja valvonta-ajat ovat eri mittaisia. Ne voivat vaihdella 12 tunnista jopa 2-3 vuorokauteen. Tapahtumia, mihin venepoliisi

vuosittain osallistuu ovat esimerkiksi Jyväskylässä järjestettävä Neste Ralli ja Turussa järjestettävä festivaali Ruisrock.

Työvuoroja on vaihtelevasti noin 100-150 päivää vuodessa. Venepoliisitoiminta voidaan karkeasti jakaa kesäkauteen ja talvikauteen. Työvuorot on usein sijoitettu siten, että kesäkaudella viikonloppuisin olisi aina venepoliisitoimintaa ja mahdollisimman paljon myös arkipäivinä. Talvikautena venepoliisitoimintaa ei enää ole niin paljon, koska vesillä liikkujien määrä laskee merkittävästi venekauden loppuessa.

Venepoliisitoiminnasta vastaa poliisilaitoksilla usein kaksi tähän tehtävään valittua venepoliisia. Venepoliisitoiminnasta vastaavat venepoliisit huolehtivat muun muassa kalustosta. Näiden kahden henkilön lisäksi poliisilaitoksilla on valittu 4-10 muuta venepoliisia. Yhdessä nämä venepoliisit muodostavat veneryhmän. Pääasiallisesti vesiliikennevalvontaa suorittaa poliisilaitoksilla liikennepoliisisektori.

Venepoliisitoiminnan toteuttamiseksi tarvitaan toimiva kalusto. Venepoliisien kalusto muodostuu isoista partioveneistä, kevyistä partioveneistä ja vesiskoottereista, sekä erityistehtäviä varten hankitusta kalustosta. Erityistehtäviä varten jotkin poliisilaitokset ovat ostaneet esimerkiksi vesistöetsintää varten soveltuvan etsintäveneen.

Vastauksissa tulee ilmi, että kalustoon ja varusteisiin ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Kalusto on laadukasta ja toimintaan sopivaa. Kaluston tekniset viat ovat tuottaneet ongelmia aika-ajoin, mutta ne on saatu usein nopeasti korjattua.

Varusteita on saatu hankittua poliisilaitoksissa siten, että poliisilaitoksilla on venepoliiseille hankittuna henkilökohtaiset kuivapuvut, kengät, hanskat ja huput. Tämä lisää varusteiden laatua, koska ne ovat vain yhdellä venepoliisilla käytössä, mikä vähentää niiden kulumaa ja lisää istuvuutta.

Venepoliisitoimintaan yleisellä tasolla suhtaudutaan hyvin poliisilaitoksilla. Venetoiminta mielletään yhdeksi poliisilaitosten päätoimintamuodoksi kesällä. Suhtautuminen on muutenkin ollut positiivista ja ehkä jopa pienellä kateudella höystettyä. Venepoliisiksi haluaa myös yhä useammat poliisit poliisilaitoksilla sen erilaisten ja monipuolisten tehtävien vuoksi, sekä ammattitaidon kasvattamiseksi.

Parannusehdotuksena oli kaluston ja varusteiden yhtenäistäminen valtakunnallisesti. Tällä hetkellä poliisilaitoksilla on käytössä eri merkkisiä, mallisia ja kokoisia veneitä sekä vesijettejä. Varusteet ja niiden laatu myös vaihtelevat hieman. Kaluston ja varusteiden ollessa samanlaisia olisi niiden käyttäminen helpompaa, sekä sopivuus ja laatu paras mahdollinen.

Venepoliisikouluttaja oli kiinnittänyt huomiota partioveneissä oleviin sähköisiin navigointilaitteisiin, jotka vaihtelevat suuresti poliisilaitoksittain. Tämä vaihtelevuus tekee navigointilaitteiden kouluttamisesta haastavaa. Venekaluston kuitenkin päivittyessä seuraavan neljän vuoden aikana kaikki veneet tullaan varustelemaan identtisesti. Sähköiset navigointilaitteet tulevat olemaan mahdollisimman laadukkaita ja valtakunnallisesti samanlaisia. Laadukkuudella tarkoitetaan sitä, että navigointilaitteet tukevat toimintaa haastavista olosuhteista huolimatta. Tämä tulee helpottamaan niin venepoliisikouluttajaa, kun virkasuhteessa olevia venepoliiseja.

5.3 Venepoliisin tulevaisuus

Venepoliisin tulevaisuuden näkymät näyttivät osittain erilaisilta kaupungista ja laitoksen alueellisesta sijainnista riippuen. Laitoksien venepoliisitoimintojen tämänhetkinen tilanne antaa myös osviittaa tulevasta.

Vastauksien perusteella isojen rannikkokaupunkien tulevaisuuden venepoliisitoiminta näyttää huomattavasti varmemmin valoisalta, verraten isoihin sisävesikaupunkeihin. Esimerkiksi Lounais-Suomen poliisilaitoksen Turun pääpoliisiaseman venepoliisitoiminnalla on pitkät perinteet ja siellä venepoliisitoiminta tulee jatkumaan varmasti tulevaisuudessakin. Lounais-Suomen poliisilaitoksen alueen pitkä rannikkoviiva ja Turun maailmankuulu sekä vilkkaasti veneilty saaristo vaativat poliisin jatkuvaa läsnäoloa. Venepoliisitoimintaa kehitetään Turussa koko ajan, eikä toiminnan yllä leiju uhkaavan tummia myrskypilviä.

Vastauksien perusteella sisämaakaupungeista ainakin Lahdessa on joitakin kysymysmerkkejä toiminnan tulevaisuuden suhteen. Ratkaisevana tekijänä toiminnan suhteen koettiin seuraavaksi tuleva partiovene. Jos nykyisen partioveneeseen tuleva korvaaja on liian pieni, niin isojen vesistöjen turvallinen valvonta ei ole enää itsestäänselvyys. Päijänteen kokoisella järvellä on partioveneeseen oltava tarpeeksi iso ja malliltaan sopiva, että valvonta ja hälytystehtävät voidaan suorittaa kelissä kuin kelissä turvallisuudesta tinkimättä.

Valvonnan tarpeen koettiin yleisesti lisääntyneen viime vuosien aikana valtakuntamme vesistöillä. Tähän vaikuttavat suuresti viime vuosina suositaan kasvattaneet vesijetit, joiden lisääntynyt määrä tuo vesille mukanaan paljon kokemattomia vesillä liikkujia. Vesijeteillä liikkuu paljon nuoria ja sellaisia, jotka eivät ole ikinä ennen vesillä liikkuneet. Kokemuksen puute, vesiliikennelain sekä vesillä liikkumisen yleisten sääntöjen ja tapojen tietämättömyys on vaarallinen yhdistelmä. Kun edellä mainittuun lisätään vielä äärimmäisen nopeat ja tehokkaat vesijetit niin soppa on valmis. Poliisi onkin jo vastannut nopeiden huviveneiden ja vesijettien valvontatarpeeseen hankkimalla itsekin vesijettejä. Niistä on ketteryytensä ja nopeutensa paljon etua valvonnassa muutenkin.

Jatkossa vesiliikennelain uudistuttua kesäkuussa 2020 kaikissa poliisiveneissä tulee olla myös ajantasaiset merikartat, joiden päivittäminen on poliisilaitosten vastuulla. Päivitykset ovat saatavissa Traficomien internetsivuilta. Karttaplottereissa olevat kartat on myös oltava ajan tasalla ja niidenkin päivittäminen on poliisilaitosten vastuulla.

5.4 Venepoliisin kehitys

Venepoliisin kehitykseen osallistuvat kaikki Suomessa toimivat venepoliisit. Asiat muuttuvat ajan myötä ja niin myös venepoliisi. Venepoliisitoiminta on kehittynyt vuosikymmenien saatossa eteenpäin. Venepoliisien tehtäväkuva, kalusto ja varustus, sekä vesiliikennelaki kehittyvät jatkuvasti.

Venepoliisin tehtäväkuva on muuttunut paljon viinatrokarien jahtaamisesta kieltolain aikaan. Tänä päivänä Suomessa vapaa-ajan veneily ja vesillä liikkuminen on yleistynyt. Veneilyharrastuksen omaehtoinen aloittaminen on lisääntynyt, koska sen kustannukset ovat alentuneet ja siitä on tullut trendikkäämpää. Harrastuksen pariin houkuttelee myös yhä kehittyneempi veneilykalusto.

Suuret veneilijämäärät lisäävät kuitenkin vesillä liikkumisen riskejä. Yhä useammat eivät tiedä vesillä liikkumisen sääntöjä ja säännöksiä. Tämä aiheuttaa monia vaaratilanteita muille veneilijöille. Vesillä liikuttaessa nopeudet ovat myös kasvaneet yhä tehokkaampien ja kevyempien veneiden ja vesiskootterien ansiosta.

Venepoliisin kalusto on kehittynyt vastauksien perusteella kaikista eniten. Eri poliisilaitoksilla on panostettu paljon venepoliisintoimintaan tarvittavan kaluston hankintaan. Yhä useammilla poliisilaitoksilla on otettu esimerkiksi vakiokäyttöön vesiskootterit ja isoja partioveneitä on pyritty päivittämään tähän päivään. Kalustossa käytettävä tekniikka on ottanut suuria kehityksen askelia. Esimerkiksi navigointia varten ei enää tarvitse katsella tähtiä, koska kaikissa veneissä on karttaplotterit, joiden avulla on helppo suunnistaa vesillä. Vuonna 2021 kilpailutetaan partioveneissä uusi flir-lämpökamera, jota voidaan hyödyntää myös navigoitaessa pimeällä yhdessä muiden käytössä olevien sähköisten apulaitteiden kanssa.

Venepoliisin varustus on kehittynyt paljon. Jo aiemmin vastauksissa mainitut kuivapuvut, kengät, hanskat ja huput ovat olleet hyviä kehittymisen esimerkkejä. Pelastusliivit ovat vaihtuneet painavista, hankalista ja epämukavista kevyisiin ja huomaamattomiin pelastusliiveihin.

Uusi vesiliikennelaki tuli voimaan 01.06.2020. Uuden vesiliikennelain oli tarkoitus ajanmukaistaa ja koota yhteen vesiliikenteen liikennesäännöt ja liikennemerkit. Uudistuksen avulla tavoitellaan vesiliikenne turvallisuuden kasvattamista ja vastuullista veneilyä. Lain lähtökohdaksi on otettu kansainvälinen sääntely. Uskomme, että tulevaisuudessa lakia tullaan uudistamaan tarpeen mukaan.

5.5 Johtopäätöksiä tekeminen

Johtopäätöksiä tehdessä pyritään vastaamaan tutkimusongelmaan: *Millaisia johtopäätöksiä tutkimustuloksista voidaan vetää? Mikä on vastaus tutkimusongelmaan? ja Toteutuiko tavoite?* Tutkimustuloksia tarkastellaan asetetun tutkimusongelman kannalta. Näihin kolmeen kysymykseen vastaamalla saadaan tehtyä opinnäytetyöstä johtopäätökset. (Kananen 2019, 98., 101.)

Opinnäytetyömme tutkimustuloksista voidaan nähdä, että venepoliisin tulevaisuus tulee olemaan tyyntä, mutta pientä pohjoistuulta on havaittavissa. Tyyneydellä tarkoitamme sitä, että venepoliisitoiminta ja sen tulevaisuus ovat hyvällä kurssilla ja menossa oikeaan suuntaan, mutta pohjoistuuli eli uudistukset ovat vielä edessäpäin.

Uskomme, että Suomessa tulee olemaan tulevaisuudessakin venepoliisitoimintaa. Toivomme, että venepoliisitoimintaan tullaan panostamaan tulevaisuudessa yhä enemmän ja venepoliisien tärkeää työtä varjeltaisiin. Uudistukset koulutuksessa, kalustossa ja varusteissa tulevat helpottamaan tätä tavoitetta.

Tutkimuskysymystä: *“Miten venepoliisikouluttaja ja työsuhteessa olevat venepoliisit kokevat venepoliisitoiminnan ja miten he näkevät venepoliisitoiminnan toteutuvan tulevaisuudessa?”* pohtien voidaan todeta, että teemahaastatteluiden perusteella venepoliisitoimintaan ja venepoliisin tulevaisuuteen ollaan tyytyväisiä, kunhan toiminta ja kalusto pidetään käynnissä sekä ajan tasalla myös sisävesillä. Tulevaisuuden uskotaan tuovan lisää mahdollisuuksia venepoliiseille muun muassa kehittyneen teknologian avulla. Tutkimuksessa saimme myös paljon uusia kehitysehdotuksia, kuten venepoliisien kaluston ja varusteiden yhtenäistäminen ja laadullinen tarkkaileminen. Onneksemme voimme sanoa, että saatujen vastauksien perusteella tämä on tapahtumassa jo lähitulevaisuudessa.

Mielestämme onnistuimme opinnäytetyön tavoitteessa. Oman tavoitteemme eli venepoliisin tulevaisuudenkuvan selvittämisen lisäksi opimme kirjoittamaan tieteellistä tekstiä ja suorittamaan laadukkaan tutkimuksen. Voisi sanoa, että pyrimme ennustamaan tulevaa. Uskomme myös opinnäytetyöstä olevan hyötyä sen lukijalle eli venepoliisitoiminnasta kiinnostuneelle. Opinnäytetyötämme voidaan esimerkiksi verrata tulevaisuudessa tulleisiin uudistuksiin ja ovatko asiat toteutuneet mitä olemme saaneet selville.

6 POHDINTAA

6.1 Tutkijoiden arvio tutkimuksen onnistumisesta

Mielestämme tutkimus onnistui hyvin. Valitsemamme tutkimustapa eli laadullinen tutkimus oli toimiva. Teemahaastatteluiden avulla onnistuimme saamaan laadukkaat ja laajat vastaukset tutkimuskysymyksiimme. Lisäksi saimme hyvin tietoa ulkoisista lähteistä ja tilastoista.

Aihealueittain teemoihin venepoliisitoiminta, venepoliisitoiminnan tulevaisuus ja venepoliisin kehitys saimme paljon uutta, sekä ajankohtaista tietoa.

6.2 Luotettavuuden arviointi

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmien luotettavuutta pitää arvioida kriittisesti ja kuinka luotettavana saatuja tietoja voidaan pitää. Kyse ei ole mistään mekaanisesta operaatiosta, vaan se edellyttää tervettä maalaisjärjen käyttämistä. Jos tutkimustuloksiin saadut tiedot antavat aiheetta epäillä luotettavuutta, tieto pyritään yleensä tarkistamaan ja ehkä oikaisemaan vertaamalla sitä muihin lähteisiin. Luotettavuuden arvioinnista kirjoittaessa voitaisiin myös käyttää sanaa lähdekritiikki. (Alasuutari 1994, 90–91.)

Tutkimustulosten pitää olla luotettavia opinnäytetyötä varten tehdyssä tutkimuksessa. Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuskriteereinä käytetään muun muassa seuraavia tekijöitä: Vahvistettavuus, arvioitavuus/dokumentaatio, informantin vahvistus (tutkitun kannalta) ja tutkinnan ristiriidattomuus. Näistä kriteereistä huolimatta laadullisessa tutkimuksessa luotettavuustarkastelu jää usein arvion varaan, sillä luotettavuutta ei voida mitata samalla tavalla ja tarkkuudella kuin kvantitatiivisessa. (Kananen, 173,175,176)

Tieteellisen tutkimuksen yleiset luotettavuusmittarit ovat reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetti tarkoittaa mittauksen toistettavuutta. Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan tarkemmin sitä, että toistamalla tutkimus useampaan kertaan päädytään aina samaan tutkimustulokseen. Validiteetti ilmaisee sen, miten hyvin tutkimuksessa käytetty mittausmenetelmä mittaa juuri sitä tutkittavan ilmiön ominaisuutta, mitä on tarkoituskin mitata. (Kananen, 175)

Tutkimuksemme reliabiliteetti eli toistettavuus on mielestämme hyvä. Uskomme, että suorittamalla tutkimuksen uudestaan esimerkiksi eri henkilöillä olisi tutkimustulos sama.

Tämä johtuu siitä, että venepoliisitoiminta on ohjeistettua toimintaa ja sen takia sen suurin piirtein samanlaista kaikkialla Suomen poliisilaitoksissa. Opinnäytetyössämme validiteetti on myös mielestämme onnistunut. Teemahaastatteluilla onnistuimme saamaan laajat vastaukset tutkimuskysymyksiimme. Emme usko, että muilla tutkimusmenetelmillä olisi saanut yhtä laadukkaita ja luotettavia vastauksia venepoliisin tulevaisuudesta.

Haastatteluaineiston osalta uskomme saatujen vastauksien olevan luotettavia. Haastatteluaineistoon olisi syytä suhtautua epäilevästi, jos olisi syytä olettaa, että asia olisi arkaluontoinen tai moraalisesti vastaajan vastainen. Vastauksien hyvä luotettavuus johtuu siitä, että siinä on käsitelty neutraaleja asioita. Normaalitilanteessa emme usko, että on syytä epäillä vastaajien valehdelleen esittämiimme kysymyksiin.

Haastatteluaineiston luotettavuutta vahvistaa vastaajien kerronta asioista samalla tavalla. Kenenkään haastateltavan näkemykset eivät ole vaihdelleet radikaalisti toisistaan. Vastaukset mitä saimme, olivat jopa yllättävän samankaltaisia. Haastatteluaineiston ja sen soveltuvuus yleistettäväksi kuvaksi koko Suomen venepoliisi toimintaan voidaan kuitenkin tulkita kriittisesti. Uskomme, että vastaukset ovat luettavia, mutta pelkästään suuntaa antavia ja tulkinnan varaisia koko Suomesta puhuttaessa.

Ulkoisista lähteistä saadun aineiston uskomme olevan myös luotettavia, koska ne on otettu luotettavista lähteistä. Kirjat, artikkelit ja tilastot ovat ajantasaisia ja niiden tuottajat luotettavia.

LÄHTEET

- Alasuutari P. 1994. Laadullinen tutkimus. Vastapaino, 3. Painos, 1.p.1993 2. uudistettu painos 1994.
- Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>. Luettu: 13.11.2020
- Finlex: Poliisilaki.
Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110872?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=poliisilaki>,
Luettu: 16.11.2020
- Finlex: Vesiliikennelaki.
Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190782?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=vesiliikennelaki>,
Luettu: 16.11.2020
- Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. JAMK.
- Kananen, J. 2019. Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas: avain opinnäytetyön ja pro gradun kirjoittamiseen. JAMK.
- Mansikka-aho, H. 2002. Vesiliikenteen turvallisuustalkoot. Tampereen yliopisto.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/>, Luettu: 16.11.2020
- Pikkarainen, J., Penttilä, A. & Piipponen, S. 1992. Kuolemaan johtaneet veneilyonnettomuudet Suomessa vuosina 1986–1988. Helsinki: Kansanterveyslaitoksen julkaisuja
- Polamk.fi – Ajokoulutus – Vesiliikennekoulutus
Luettavissa: <https://www.polamk.fi/ajokoulutus/vesiliikennekoulutus>, Luettu 16.11.2020
- Poliisi.fi – Liikenneturvallisuus – Varusteet
Luettavissa: <https://www.poliisi.fi/liikenneturvallisuus/varusteet>, Luettu: 16.11.2020
- Poliisi.fi – Liikenneturvallisuus – Vesiliikenteen valvonta
Luettavissa: https://www.poliisi.fi/liikenneturvallisuus/vesiliikenteen_valvonta,
Luettu: 16.11.2020
- Polstat - Rikostilastot nimikkeittäin, valtakunnalliset ja poliisilaitoskohtaiset luvut vuosina 2015–2020
Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tietopalvelut, Luettu: 16.11.2020
- Poliisiammattikorkeakoulu 2019, Moodle. Johdanto on-suunnitelmaan, tutkimusmenetelmiin ja laadulliseen haastattelututkimukseen.
Luettavissa: <https://moodle.polamk.fi/course/view.php?id=879§ion=1>

Pullat, Raimo & Pullat, Risto. 2010. Viinameri – Pirtusotaa Itämerellä 1920- ja 1930-luvulla. (Suomentanut Vanhanen, J.) Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Traficom – Tiedonantoja merenkulkijoille

Luettavissa: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/tiedonantoja-merenkulkijoille>

LIITTEET

Liite 1: Sähköposti haastateltaville. Lähetetty kysymysten ohessa.

Hei!

Teemme Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyötä venepoliisin tulevaisuudesta. Tutkimuksen kysymyksenä on *Miten venepoliisikouluttaja ja työsuhteessa olevat venepoliisit kokevat venepoliisitoiminnan ja miten he näkevät venepoliisitoiminnan toteutuvan tulevaisuudessa?* Tutkimuksen pääteemat ovat venepoliisin tulevaisuus ja -kehitys.

Tämän sähköpostin ohessa on haastattelukysymyksiä, joiden tavoitteena on saada venepoliisikouluttajan ja virassa olevien venepoliisien näkemyksiä ja kehitysehdotuksia venepoliisityöhön. Toivoisimme kysymyksiin mahdollisimman laajoja vastauksia teiltä. Nimeänne ei tulla mainitsemaan tutkimuksessa mitenkään, vaan haastateltuihin viitataan esimerkiksi ”Venepoliisi 1, Venepoliisi 2...”. Vastauksista saatu materiaali poistetaan sen käyttötarpeen päätyttyä opinnäytetyön valmistuessa ja kaikki tiedot hävitetään lopullisesti.

Pyydämme vastauksia haastattelukysymyksiin 6.12.2020 mennessä. Vastaukset voi lähettää sähköpostitse matias.siven@poliisi.fi tai markus.survonen@poliisi.fi

Ystävällisin terveisin ja vastauksista kiittäen,

Matias Sivén ja Markus Survonen

Liite 2: Teemahaastattelu

Milloin valmistuit poliisiksi ja kauanko olet toiminut venepoliisina?

Venepoliisitoiminta

- Kerro venepoliisitoiminnasta omalla poliisilaitoksellasi? Esim. miten se on järjestetty, kuinka paljon vuoroja vesillä, venepoliisien määrä laitoksella yms.?
- Miten venepoliisitoiminta toimii tai ei toimi laitoksellasi?
- Onko kalusto sekä varusteet kunnossa ja ajantasaisia nykyisin?
- Millainen on yleinen suhtautuminen venepoliisitoimintaan laitoksellasi suhteessa muuhun poliisitoimintaan? (*Ideana, että väistykö venetoiminta muiden poliisitehtävien vuoksi?*)
- Onko venepoliisin koulutus ja täydennyskoulutus riittävää nykyisin?

Venepoliisin tulevaisuus

- Millaisena näet venepoliisin tulevaisuuden omalla laitoksellasi sekä valtakunnallisesti?
- Mitä uhkia ja mahdollisuuksia kohdistuu mielestäsi venepoliisitoimintaan tulevaisuudessa?

Venepoliisin kehitys

- Mitkä ovat mielestäsi venepoliisitoiminnan kehityskohteet tulevaisuudessa?
- Pitäisikö venepoliisien koulutusta kehittää mielestäsi jotenkin ja miten?
- Pitäisikö kalustoa ja varustelua kehittää?
- Mitä muuta haluaisit vielä kertoa venepoliisitoiminnasta?